ПРЯМА ДІЯ

НЕЗАЛЕЖНА СТУДЕНТСЬКА ПРОФСПІЛКА

Вступай в незалежну профспілку!

Захищай свої права!

№ 1
2009

лібертарна педагогіка-2

маніфест “прямої дії”

1994. студзащита на баррикадах

художня атака на дійсність

ПОДІЇ

Від редакції

З моменту виходу в світ стартового номера нашої газети пройшло зовсім небагато часу, але багато чого змінилося. Змінились і ми, змінився світ навколо нас. В профспілку прийшли нові люди.

А ще у нас з'явились постійні читачі не тільки серед викладачів і студентів, а навіть серед офіцерів СБУ. Усім нашим шанувальникам привіт!

Та, мабуть, найголовнішим є те, що останній місяць кардинально змінив умови навчання українського студента. Як ви можете здогадатись, не в кращий бік. Якщо раніше студентів доводилось переконувати, що все насправді не так вже й райдужно, то тепер останні постанови Кабміну остаточно розвіяли міф благоденства. Скоро від безкоштовної освіти лишиться хіба що назва.

У випуску № 1 ми плануємо розповісти вам, що таке уряд, і як з ним боротися. Попереду цікаві часи, і, сподіваємось, відставка ще не одного міністра.

Наш Першотравень

Студентська профспілка «Пряма дія» взяла участь у Альтернативній першотравневій демонстрації. У складі колони з чотирьох сотень людей члени профспілки пройшли центральними вулицями Києва. В рамках акції відбувся ряд пікетів центральних органів влади із соціальними вимогами.

Своїми гаслами демонстранти закликали студентів та робітників об'єднуватись у незалежні профспілки і спільно виступати на захист своїх прав.

Разом із членами «Прямої дії» на вулиці столиці вийшли працівники торгівельних мереж із профспілки «Захист Праці», а також шахтарі з профспілки ВКТ А.-С.

Щоправда, до кінцевої точки маршруту — парку ім.. Шевченка — марш так і не дійшов, оскільки був заблокований спецпідрозділом міліції.

Хорватія: страйк за безкоштовну освіту

Хорватію охопили загальнонаціональні студентські протести з вимогою безкоштовного навчання. Студенти з Загреба, Спліта, Задара й інших міст заснували Незалежну студентську ініціативу як орган самоврядування. Зокрема, вони заблокували факультет філософії в університеті міста Спліт. Протести відбувалися під гаслом «Знання — це не товар», а студенти вимагали скасування плати за навчання в університетах.

Американські студенти проти расизму та урізання освітніх програм

У штаті Північна Кароліна у США поліція за допомогою сльозогінного газу розігнала студентів, які пікетували університет штату з вимогою припинити пропаганту расизму в цьому навчальному закладі. На думку студентів, під час виступів з питань іммігрантів право висловлювати свою думку приватизували люди з правими, ксенофобськими поглядами. Під час одного з численних протестів, коли студенти намагалися перешкодити виступу колишнього когресмена Віджіла Гуда, поліцейські просто розігнали демонстрацію. Тим не менш, студентський протест таки зірвав антиіммігрантську промову.

У штаті Вермонт близько сотні студентів також захопили адміністративні приміщення Вермонтського університету, протестуючи проти урізання освітніх програм та загрози звільнення професорів. В результаті наприкінці дня поліція втрутилась і заарештувала близько 30 осіб з тих, хто відмовлявся залишити приміщення. В цьому випадку, як і в попередньому, поліцейські відповіли насильством на ненасильницький протест.

Іспанці проти комерціалізації освіти

Уряд Іспанії також вдається до поліцейських репресій щодо студентів, котрі виступаютьпротикомерціалізаціїосвіти.Протести в Іспанії є частиною європейських акцій проти Болонської системи, метою якої є, на їхню думку, підпорядкування освіти потребам великого бізнесу. В Іспанії та по всій Європі плануються акції на підтримку загальної освіти та проти надмірної спеціалізації. На Іберійському півострові студенти вже понад місяць організовують символічні захоплення приміщень та блокування університетських містечок. Найдовше протрималися студенти Барселонського Центрального університету, який захопили понад 100 студентів і утримували від листопада 2008 по березень цього року. За даними соцопитувань, близько 88% іспанських студентів не підтримують перетворення, здійснені в рамках болонської системи.

Зіткнення італійських студентів з поліцією

19 травня в Турині (Італія) під час демонстрації відбулися сутички студентів з поліцією. Акція була організована в знак протесту проти світової економічної кризи і приурочена до зустрічі ректорів університетів країн «Великої вісімки» та ще 11 держав, котра відкрилася в Туринському політехнічному університеті.

Німці вимагають безплатну освіту

Німецька молодь вийшла на вулиці баварських міст. Студенти вимагають скасувати плату за навчання. В акціях протесту взяло участь близько 13 тисяч осіб.

СИТУАЦІЯ

Хто більше «любить» студентів?

Тільки-но у деяких ВНЗ почались залікові сесії, а студентам вже варто відкладати гроші. Про це говорить постанова N 369 та розпорядження N 416-р Кабінету Міністрів від 14 квітня. Якщо коротко, то у постанові йдеться про введення плати за всілякі перездачі відпрацювання та проведення різноманітних культурних і наукових заходів, науково-дослідницьку діяльність. Розпорядження ж говорить про те, що Кабмін не передбачає державне замовлення на підготовку молодших спеціалістів та бакалаврів багатьох спеціальностей. Крім того зменшується обсяг прийому до вищих навчальних закладів на 10-50% у порівнянні з 2008 роком.

Трохи пізніше своїм указом Президент призупинив дію деяких положень постанови №369. А далі пішла-поїхала низка «відмазувань» і «скасувань» цих ініціатив, але остаточно вони таки не скасовані. І хто винен, теж не зрозуміло. Проте абсолютно ясно хто постраждав — студенти.

7 травня відбувся круглий стіл на тему «Освітянські реформи Кабміну: узаконення корупції чи суспільна необхідність?». Участь у ньому, разом з іншими молодіжними громадськими організаціями та організаціями студентського самоврядування, взяла і Незалежна студентська профспілка «Пряма дія». Також, на круглому столі були присутні представники Верховної Ради України та Міністерства освіти і науки України, які виконували звичну для себе функцію цапів — відбувай.

Позиція студентських та молодіжних організацій щодо цих нововведень була однозначно негативна. І це й не дивно. Коли студенту платять стипендію у 500 гривень, а тепер ще й вводять плату мало не за все на світі, що йому залишається робити? Міністерство пропонує іти працювати, а до ВНЗ повертатися, коли буде з чого платити за навчання. Молодь наголосила, що ще більша комерціалізація освіти неприпустима. Освіта — це право, а не привілей. Тому закінчився круглий стіл підписанням спільного звернення до Президента та Кабміну з вимогами повного зупинення дії постанови N 369 та розпорядження N 416-р.

Міністерство Освіти та Науки України представляв Микола Фоменко, начальник відділу моніторингу вищої освіти. Він вважає, що в Україні надто багато ВНЗ. Це якщо брати у порівнянні з Європою. А зменшення «бюджетних» місць навіть в сьогоднішній економічній ситуації має пройти безболісно. Це, на його думку, відповідно навколишнім реаліям. До того ж і кількість абітурієнтів 90-х років народження не така велика.

Взагалі закон передбачає консультацію з питань таких нормативних актів з Всеукраїнською Студентською Радою при МНОУ. Але їх проведено чомусь не було. Одразу ж, відчувши тиск, пан Фоменко пропонує студентству діалог. Воно (студентство) радо погоджується. Але пізніше виявляється, що Міністерство мало на увазі лише процедуру набрання чинності цих ініціатив. Про їх доцільність мова тут не йде.

І от 7 травня нарешті чи то отримала вищезгадане звернення, чи то просто прочитала підписаний документ Прем'єр-міністр. Виявляється, що ректори просто неправильно зрозуміли попереднє урядове рішення. І ні про які платні послуги для студентів там не йшлося. Малася на увазі, наприклад, сдача в оренду тенісних кортів у вільний від навчання час. Так Кабмін каже, що він не винен, а Тимошенко обурюється власним наказом. Юлія Володимирівна сама вносить проект рішення про скасування попереднього.

Тепер Юля наче «відмазалась». Але це більше схоже на пустий популізм, у її випадку — «гламурний». Вочевидь в очікуванні виборів. Але варто тільки переглянути Тимошенківську постанову про відміну деяких пунктів, постанову, пункти якої відміняються, 369 постанову та указ Президента, як стає зрозуміло, що щось тут не так. Виявляється, що фактично відмінена плата тільки за перездачі, формений одяг, підручники та проведення творчих вечорів. А за пропущені пари і додаткові консультації, «наднормові» послуги бібліотеки, доступ до мережі Інтернет та користування корпоративною електронною поштою, за відшкодування витрат на виготовлення та оформлення документів платити все ж доведеться.

Тут же можна згадати і болонський процес, яким начебто крокує українська система освіти. Поки що успішно замінені цифри на букви у відмітках. Хоча в окремих місцях діє і кредитно-модульна система. Болонський процес ставить собі на меті збільшення мобільності студента. Як цього досягнути при платі за пропущені заняття — незрозуміло. Про обов'язковість доступу до бібліотеки та Інтернету для майбутніх молодих спеціалістів та науковців казати зайве.

А 21 травня все ж таки відбулася зустріч представників студентства з Юлією Тимошенко. Прем'єрка чомусь сказала, що розпорядження 416-р взагалі не підписувала, а постанова 396 повністю скасована. Виникає питання: як розпорядження Кабміну могло набути чинності без підпису його голови? Тому крім вищезгаданих пунктів 396-ї постанови залишається у дії скорочення держзамовлення на всі спеціальності не менше ніж на 10%. Тимошенко зазначила: «Деякі проекті складались, але реально вони не працюють... Я вам чесно кажу — всі ці речі були прийняті, але вони не працюють.»

У цей же момент Кабмін планує ще й позбавити стипендій всіх студентів, що мають хоча б одну «трійку». Про це заявляє координатор громадської ініціативи «Студентський захист» Андрій Черних. Такий висновок можна зробити, ознайомившись з проектом постанови Кабміну «Про внесення змін до Порядку призначення і виплати стипендій», який розроблено МОНУ. Ця постанова може бути прийнята на найближчому засіданні. В пояснювальній записці до проекту Міністерства, підписаній тимчасовим виконуючим обов'язки Міністра освіти Олександром Гребельником, зазначено, що «проект акта не потребує громадського обговорення». Основний мотив уряду зрозумілий — нестача коштів. Але студентам, у яких вона хронічна, від цього не легше.

Як бачимо, думка молоді в цій державі поки що не значить абсолютно нічого. Студенти були, є і залишаються безправними істотами, яким, за логікою чиновників, можна навіть не повідомляти про нові побори, що розпочнуться з наступного року. Хоча, де в чому з в.о. міністра таки можна погодитись. Все це і справді вже давно не потребує обговорення. Все всім і так давно зрозуміло. Настає час діяти.

тов. Лесик

ТЕОРІЯ

Лібертарна педагогіка — 2

«Університет створений для того, щоб формувати людей, здатних ставити під сумнів»
Ж.П. Сартр

В минулому номері ви могли прочитати коротку критику сучасної системи освіти. Наразі ж ми друкуємо деякі аспекти нашої позитивної програми. Тобто те, якою ми бачимо найкращу організацію освітянського процесу.

Критикуючи існуюче, варто одразу задаватись питанням: чи можливо замінити об'єкт обговорення чимось кращим? Якшо відповідь ствердна, тоді варто й проаналізувати , як саме це зробити? Яке поєднання елементів, взаємозв'язків між ними потрібне для створення максимально вдалої системи?

В сфері освіти відповідь на це питання була дана вже досить давно. Ф.Феррер, Л.Толстой, П.Фрейре, А.С.Ніл, І. Ілліч стали теоретиками й одночасно практиками так званої лібертарної (вільної, визвольної) педагогіки.

Вчитель-помічник

В лібертарній педагогіці основною функцією вчителя є координування. Він не має права давати накази. Його роль в тому, щоб підказати. Наприклад, де та яким чином найбільш ефективно отримати інформацію, що цікавить учня.

За таких умов іншим важливим завданням вчителя стане пробудження інтересу в учнів. Немає ніякого сенсу заставляти когось щось зазубрювати. Результатом стане лиш бездумне вивчення на пам'ять. Ми всі сотні разів проходили це під час навчання: завчив, здав, забув.

Лише за умови зацікавлення учня матеріалом можливе ефективне навчання. Останній буде намагатися зрозуміти суть явищ, буде перечитувати все, що знайде по даній проблематиці. Він буде мати справу не з абстракціями, що пояснюють світ, а з самим світом.

Екзамени, тести, оцінки

Екзамени, тести й оцінки мають надзвичайно негативний вплив на учнів. Будучи породженням конкуренції, вони створюють уявний світ «розумних» та «дурних», «здатних»та «невдах». В таких умовах ті, хто досягли «успіху», починають вважати себе вище за інших і навпаки. Відбувається диференціація, розмежування, поділ. Результат — глибокі психологічні травми учнів.

Насправді не існує людини, що була б дурною чи розумною абсолютно. Кожен вміє робити щось краще за інших. В кінцікінців, будь-який вчинок, вибір чи ідея, завдяки яким ми називаємо когось розумним чи талановитим є випадковістю, сукупністю багатьох обставин.

Суб'єктивність оцінки обумовлюється ще й самою сутністю викладача. Перевіряючий є такою ж людиною, як і всі. Отже, він має своє індивідуальне світобачення, на основі якого й робить висновки. Як і будь-кому, йому не доступна повна об'єктивність.

Отже, система примусового контролю має бути відмінена. Вона не потрібна ні для чого, крім як відбору гвинтиків для ієрархічної машини. Результатом такої практики стають деформовані люди, класифіковані як якісний чи не дуже матеріал. Здорове суспільтсво, в свою чергу, може грунтуватися лише на самодостатніх високорозвинених особистостях.

Розуміння VS запам'ятовування.

В наш час учні, а особливо студенти, ретранслюють матеріал. Відбувається це за наступною схемою: учень почув якусь інформацію і передав її викладачу тими ж словами. Часто ніхто навіть не розуміє, про що власне йдеться. Головне для успішного розвитку особистості в цій схемі пропущено. А саме — осмислення і, як наслідок, розуміння матеріалу.

Така ситуація абсолютно закономірна. Система створює заохочення до завчення. Відбувається це, наприклад, через ту ж систему оцінювання. Візьмемо за приклад ситуацію, коли викладач дозволяє самостійно давати визначення понять.

В такій ситуації проблема заключається в тому, що студенту дуже складно логічно вивести всі ознаки, якщо він тільки почав вивчати предмет, не бачить всю системну сукупність явищ і взаємовідносин між ними.

В той же час, гарна оцінка ставиться лише тоді, коли перечислене все необхідне. Тобто, в будь-якому разі учень змушений завчати, або ж отримає погану оцінку і «вилетить».

Розумно і етично побудована педагогіка має орієнтуватись на аналіз учнем матеріалу. Тільки так досягається результат — розвиток інтелекту. Людина, що має розвинені розумові здібності з часом елементарно виведе визначення певного осмисленого явища чи процесу. Втім, завчене визначення швидко забудеться, так нічого і не давши учню. Навпаки ж — осмислені знання людина зможе використовувати в майбутньому, в тому числі для свого подальшого розвитку.

Суспільство і освіта.

Описане вище не є пустими абстракціями, що визріли в хворих мізках теоретиків. Якраз зовсім навпаки — вільна педагогіка виросла з практики. Більше того, вона закріпилася в світі, й досі показує велику ефективність. Велика кількість дитсадків, шкіл, університетів діє за принципами та методиками, що народжувались з «виховання свободою».

Втім, такий результат став можливим завдяки повсякденній боротьбі людей за децентралізацію, автономний простір та самоврядування. Вільна педагогіка потребує активного суспільства, що бажає звільнитися від поневолення. Вона стає його інструментом в досягненні свободи. Пасивне ж суспільство отримує те, що маємо ми — систему освіти «створену посередностями і гідну для створення лишень посередностей».

Іван ШМАТКО

КОНТРКУЛЬТУРА

Проект «Погляди». Художня атака на дійсність

Спроба художників розповісти про власні політичні погляди стала неочікуваною і новою як для вітчизняного художнього середовища, так і для київського глядача. На фоні показової аполітичності художників «покоління-87», котрі зайняли всі стратегічні висоти у попередні десятиліття, виставка «Погляди» вбиває клин між минулим мистецтва і його сучасністю: етап ескейпу від дійсності добігає свого кінця.

Перший проект кураторської групи «Худрада», який стартував 15 травня у Центрі сучасного мистецтва, — це жест художньої інтервенції у зовнішній світ, з усіма вадами і проблемами останнього.

Покоління, яке виросло і сформувалось в умовах ринкового хаосу, в певний момент мало заявити про своє неприйняття гнітючого стану речей. Однак відкидаючи цей порядок, молоді художники не поспішають сховатись у власному комфортному «світку», а переосмислюють дійсність, шукають вихід з ситуації, яка загрожує перетворитись на мат в один хід. Подібним виходом для них стає політизація мистецтва.

Сказати, що в 90-х і 2000-х роках політична тематика була геть відсутня в художньому просторі, означало б скривити душею. Вона існувала, як обігравання подій «високої політики», де автор мало чим відрізнявся від пересічного телеглядача. Натомість «Погляди» вносять у художній процес елемент відповіді. Роботи автора — це одночасно і його висловлювання.

Відтепер художник стає суб'єктом політики. Він вже не просто відсторонений спостерігач, але учасник процесу. Більше того, болото панівних доктрин і моноліт влади капіталу автоматично присвоюють йому статус бунтаря — вхід через парадні двері в політику вже давно заколочений. Тож митцю не залишається іншого виходу, як закладати динаміт на всіх засовах й різноманітних табу.

Коли Худрада заявляє про політизованість виставки, йдеться аж ніяк не про боротьбу між владними угрупованнями — цю сферу вже давно привласнила преса. В даному випадку політиці Макіавеллі (боротьбі за владу і здійсненню влади) протиставляється абсолютно інший її вид — політика Аристотеля (полісна демократія, що передбачає участь кожного).

Якби журналісту довелось розподілити роботи художників на шпальтах газети чи журналу, вони не мали б жодних шансів потрапити у розділ під назвою «Політика». Судіть самі, роботи стосуються тем ксенофобії (фільм Дмитра Мойсеєва «Прибулець»), екологічному забрудненню (інсталяція Ксенії Гнилицької «Remake»), права на житло (об'єкт Групи предметів «Тимчасовий мавзолей»), клерикалізації суспільства (відео Олександра Барковського «Релігія»), громадській пасивності (серія фото Євгенії Бєлорусець «Роздвоєння. За чи проти»), поліцейському насиллю (постер групи Р.Е.П. «Патріотизм. Політика та поліція») тощо. Будь-який студент журфаку знає, що ці теми стосуються розділу «Суспільство». Однак, політизація полягає якраз в тому, що вирішення цих проблем покладається не на владні інституції, а на всіх і кожного. Власне це мистецький бунту «Суспільства» проти владного «Політикуму».

Окрім того, що художники самі стають суб'єктами політики, вони запрошують глядача також перетворитись на творців історії тут і зараз. Дзеркальний прапор (інсталяція Нікіти Кадана «Прапор») — це можливість кожного вписати своє відображення у контур знамен, і у такий спосіб збагнути можливість «низової активності». Однак, щоб стати на шлях боротьби, необхідно прийняти рішення, зробити зусилля. Саме тому дзеркальний прапор піднятий на певну висоту, і щоб побачити себе, необхідно стати у повний зріст і піднятись навшпиньки.

В той же час художники свідомо відмежовуються від прямої політичної пропаганди (за винятком, можливо, Миколи Власова — підбірка графіки «Без назви»). Територія пропаганди — це вуличне графіті, газети, петиції. Виставковий простір призначений для іншого. На відміну від пропаганди, мистецтво має власну автономію. Воно має більше рівнів прочитання і водночас більший простір для рефлексії. «Переглянувши експозицію людина може зрозуміти значно більше, ніж прочитавши чергову листівку», — зізнаються учасники проекту.

В якості підтвердження «умовної декларативності» можна навести відео Анатолія Бєлова «(По) чому мораль?» (документація роботи у міському середовищі). З одного боку художник нещадно критикує втручання держави у сферу моралі. Свічки у формі фалосів і обпльовані чиновники говорять достатньо промовисто. Водночас у авторській текстівці чи не кожне речення закінчується знаком питання. Відповідь давайте самі. На противагу безапеляційному монологу Христа — діалоги Платона і суперечки афінських риторів. Адже це і є істинна демократія.

Варто сказати, що Худрада є проектом міждисциплінарним. З цим розрахунком створювався й проект «Погляди». В кураторській групі представлені художники, перекладачі, ліві активісти, фотографи, архітектори, критики, журналісти. Тож дискусія і синтез йде не лише по лінії автор-глядач, але й між самими напрямками діяльності учасників. Мова йде навіть швидше про діалектичний зв'язок, коли форма доповнює зміст, а тексти — візуальну частину.

Можна сказати, що спроба подолати розрізненість між социумом і політикою, а художнє мистецтво з іншими сферами творчості — це жест здобуття цілісності, подолання відчуження, котрий сам по собі є жестом революційним в буквальному розумінні останнього.

Андрій Мовчан

СВІТОВИЙ ДОСВІД

1994 Студзащита на баррикадах

О том, что студенчество играет важную роль в революционных и антисистемных движениях современности, говорят повсеместно. В 60-ые годы захваты университетов, студенческие демонстрации, уличные бои с полицией и стихийно сооруженные баррикады стали обычным явлением по всему миру — от Мехико и Нью-Йорка до Западного Берлина и Варшавы. Наверняка, каждый из нас слыхал о знаменитом парижском «Красном мае» 1968 года, наиболее ярком эпизоде глобальной студенческой революции. Как и о недавних волнениях в Греции — стране с долгой, подобно Франции, традицией студенческого сопротивления. Однако об опыте студенческого движения на постсоветском пространстве в официальных историях обычно предпочитают умалчивать (как и в СМИ, обычно обзывающих студенческие акции «пьяными дебошами»); левый социолог Александр Тарасов — едва ли не единственный серьезный исследователь, бравшийся за освещение его становления. Между тем, успешный пример студенческой борьбы в России имел место быть, да еще какое — он связан с леворадикальным профсоюзом «Студенческая защита».

Раздуть очаг

Можно сказать, профсоюз «Студенческая защита» зародился в непосредственной борьбе. Толчком к самоорганизации студенчества стали события 12 апреля 1994 года — первая в Москве акция гражданского неповиновения за полгода, прошедшие с октября 1993 г. Тогда левые активисты перехватили унылый пикет перед «Белым домом», проводившийся официозной Ассоциацией профсоюзных объединений студентов (входящей в ФНПР) под требованиями своевременной выплаты стипендий. Более двух тысяч демонстрантов двинулись маршем к Кремлю с лозунгами вроде «Стипендию!» и «Вся власть студентам!», которые дополнялись все более радикальными антикапиталистическими и антиельцинскими речевками. Прорвавшись через кордоны милиции и ОМОНа, более сотни студентов смогли проникнуть на Красную площадь через ГУМ (где искупали в фонтане некоего буржуйчика, возмутившегося цветами красных и черных знамен). Хотя до 80 студентов были избиты, а 9 человек судили, но акция возымела результат — ее участники объединились в профсоюз «Студенческая защита» и провели первое заседание в МГУ, а задержанные стипендии выплатили в течение месяца.

12 апреля 1995 г. «Студзащита» снова митинговала перед зданием правительства в Москве, требуя отмены постановления о лишении успевающих студентов права на стипендию и закона о призыве студентов и выпускников в армию на 2 года, а также расширения студенческого самоуправления и его участия в контроле над финансовой деятельностью вузов. Три тысячи студентов попытались повторить «марш на Кремль» годичной давности, забросали здание Минобороны попавшимися под руку предметами и расписали асфальт перед ним антивоенными лозунгами. Говорят, Черномырдин, упражнявшийся тогда в красноречии на должности премьер-министра, выдал фразу: «Революции начинаются не с шахтерских забастовок, а со студенческих бунтов».

А заодно и был вынужден отменить свои скандальные постановления.

Есть у революции начало

На местах ячейки возникали в обстоятельствах, кое-где и вовсе «феерических» — например, в Твери, где независимый профсоюз появился после штурма студгородка университета пьяными ОМОНовцами, которых вызвала администрация, перепугавшаяся студентов, начавших исполнять «Интернационал» во время стихийного празднования Дня пионерии. Кампания против «реформы Асмолова — Тихонова» способствовала тому, что студенческое движение разрасталось по стране — от Екатеринбурга до Иркутска, от Мурманска до Краснодара, от Архангельска до Челябинска, от Ульяновска до Оренбурга, от Воронежа до Омска, от Чебоксар до Новосибирска, где студентов поддержали ученые из Академгородка. Кое-где студенты, пользовавшиеся поддержкой левых (комсомольцев, анархистов, «новых левых», троцкистов), собирали невиданные для провинции многотысячные митинги и театрализованные акции протеста. И здесь «Студенческая защита» добилась успеха: ненавистного министра Тихонова отправили в отставку накануне 1 октября 1998 г. — дня Всероссийской акции студенческого протеста, — свернув его инициативы и выплатив студентам задолженности.

Нет у революции конца

Наконец, «Студенческая защита» дала незаменимый опыт борьбы многим молодым людям, оставшимся верными своим идеалам борьбы с несправедливостью и угнетением, уже покинув стены своих вузов. В их числе был и один из лидеров профсоюза Станислав Маркелов, ставший адвокатом и правозащитником; недавно, 20 января 2009 г., он был злодейски убит (вероятно, по заказу властей или неонацистов). В свое время «Студзащита» научила его не бояться бросать вызов власть имущим — до самой своей трагической гибели Стас защищал жертв ментовского насилия и нападений неофашистов, пострадавших профсоюзных и левых активистов, антифашистов, мигрантов, журналистов, солдат, изнывающих от дедовщины, гражданских жертв войны в Чечне, экологов — всех, кому требовалась помощь.

Сейчас, как и десятилетие назад, власть в Украине, как и в России, продолжает наступление на права студентов и бесплатное высшее образование. Так, недавно Кабинет министров утвердил скандальное постановление о расширении перечня платных услуг, предоставляемых в вузах, за счет таких вещей, как плата за пропущенные семинары и несданные зачеты. И хотя действие самых одиозных положений этого указа вскоре было приостановлено, но в силе остается другое постановление — о сокращении бюджетной квоты в бакалавратуре и магистратуре. Впрочем, благодаря Болонской реформе (и сопутствующим ей инициативам вроде «независимого тестирования») смысл образования и так сводится к банальной грызне за баллы: молодежи тщательно прививают дух конкуренции и эгоизма, столь необходимый в капиталистической экономике. Знания же никому не нужны, ведь Минобразования уже давно считает, что задача насквозь авторитарных образовательных заведений — вовсе не развивать человека как личность, а готовить материал для рынка: учить только тому, что сделает избранные единицы «успешными», а большинство — безмолвными гайками под пятой Системы.

Однако примеры, подобные «Студенческой защите», доказывают, что студенчество, сплоченное и самоорганизовавшееся, способно противостоять любым козням властей и отстаивать свои права и свободу.

Одно решение — сопротивление!

Денис ПИЛАШ

Маніфест

1. Сучасна освіта

Освіта в Україні авторитарна. Вона грунтується на засадах конкурентної боротьби, ієрархічності та владності. Це призводить до соціальної атомізації і, відповідно, неналежного розвитку інститутів взаємодопомоги та солідарності. Така ситуація унеможливлює існування свободи та рівності в студентському середовищі.

Органи студентського самоврядування та “офіційні” професійні спілки в більшості не виконують свої обов’язки щодо захисту інтересів студентів, забезпечення їх реальної участі у вирішенні питань учбового процесу, часто перебуваючи на контролі адміністрації навчального закладу.

В умовах все більшого розповсюдження ринкових відносин на освіту, навчання стає менш доступним для малозабезпечених груп населення, навчальні заклади приділяють увагу прибутку, а не якісній допомозі студентам у поглибленні своїх знань та покращенні розумових здібностей. При цьому умови проживання студентів в гуртожитках та матеріально-технічна база інститутів залишають бажати кращого.

Влада не зацікавлена в радикальних та якісних змінах освітнього процесу. Ми можемо спостерігати перманентні реформи, косметичні зміни, які не вирішують проблеми освіти.

Ми впевнені, що реальне покращення освіти може відбутися лише як результат низового студентського руху, розвинутого студентсько-викладацького самоврядування, які будуть стверджувати основи свободи, солідарності та братерства в навчальних закладах. Таким чином, ми відстоюємо принципи лібертарної (вільної) педагогіки.

2. Мета та завдання

Завданнями профспілки є створення низової студентської організації на вільних, горизонтальних засадах координування своєї діяльності. Така організація має поступово заміщати функції адміністрації навчального закладу, формувати відносини студентів на принципово нових началах.

Метою профспілки є регулювання навчального процесу та відносин в навчальному закладі студентсько-викладацьким самоврядуванням.

Враховуючи вплив навчального процесу на формування особистості, а отже і на суспільство в цілому, констатуємо, що присутність авторитарних принципів в системі освіти глибоко негативно впливає на суспільні відносини. У зв”язку з цим ми не можемо залишатися байдужими до всіх визвольних, низових рухів і вважаємо необхідними брати активну участь в допомозі всім, хто вирішив боротися за свої свободи.

Ми також виражаємо свою солідарність з закордонними незалежними студентськими профспілками, різноманітними визвольними рухами зарубіжжя. Справа визволення освіти від авторитаризму є спільною для студентів всіх країн.

3. Повсякденна діяльність

У своїй повсякденній діяльності ми зосереджуємося на таких напрямках діяльності:

Участь в студентській боротьбі:

— Захист та розширення прав та інтересів студенства (умови навчання, стипендії, гуртожитки і.т.д)

— Боротьба за обмеження прав адміністрації аж до заміщення її функцій студентсько-викладацьким самоврядуванням.

Участь в соціальній боротьбі:

— Боротьба за свободу слова, друку, зборів, недоторканності особистості і.т.д.

— Боротьба проти шовінізму в усіх його проявах, всіх антигуманних рухів та явищ.

Методи нашої діяльності в цих напрямках:

— Поширення нашої позиції в письмовій та усній формах, випуск газет, журналів, лістівок, культурно-просвітницька діяльність.

— Акції прямої дії: пікети, демонстрації, пасивний спротив, страйки й інші методи боротьби, вибір яких профспілка залишає за собою.

— Створення альтернативних соціальних інститутів.

Хай живе самоврядування!

Свобода, рівність, студентська солідарність!

Футуристи Михайль Семенко і Гео Шкурупій були одними з перших, хто проголосив скасування мистецтва. Символічним словоформам вони надали перевагу електрифікації всієї країни. Разом з мистецтвом у небуття мали піти нації, релігії і навіть лінії людського тіла. Їх повинні були замінити грації парового двигуна та гідротурбіни. Чого вартий сам заклик побудувати Дніпрогес на Нілі! Футуристи піддавали анафемі свою сучасність - людей з майбутнього не цікавила естетизація дійсності. Алхімія атому їм здавалась куди ліричнішою ніж серенади під балконом Джульєтти. Тож як не зрозуміти бажаннія скидати з корабля усе зайве?

ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ. М.Семенко

Кохання, кохання -
Що за штукенція?
Молекул, атомів прочування,
Одухотворена інтерференція.

Заздрість, заздрість -
Що за оказія?
Ніч, убивча безпорадність,
Глуха, жорстока Азія.

Обоє - вмісці. Щасливі -
вмісці!
Цілують ноги!
Що за вакханалія при
розкладаючім місяці?
Психопатолоґія!

МАШИНА(уривок).
Г. Шкурупій

Дим домн
гом дамб,
жах в томі тем днів,
гонг лун,
в тінь бань,
жени тіл втому.

Бомб вибух,
- удар
в бетон
з цементу спин,
з рельс жил;
смерти ніж,
ріж
жир,
жри
іржу крови!
Пар пор
пахне потом
Птах нижче
пари.
Піт крап
і рот ром...
Гра в грюк гартів.

РАДІСНО.Г.Шкурупій

їй торкатись до нього
електричний ток
страшно
обсерваторять очі
враження облич
руки
маневруюча армія
шпигун
і коли помітять
що кущі оточили
навколо густо
завмираючи доторкнутись
куточками вуст
і радіо радіосміх
коли завібрують поцілунки

Незалежна студентська профспілка “Пряма дія”

www.direct-action.org.ua
priamadija@gmail.com

КНУ ім.Шевченка	НТУУ “КПІ”	НАУКМА	КНУБА	КНУТД
8 (063) 434-81-49	8 (093) 710-24-13	8 (068) 709-94-38	8 (095) 681-05-34	8 (093) 478-18-34
8 (093) 459-55-43	8 (093) 798-97-67	8 (050) 677-89-24	8 (066) 842-58-20	

Надруковано:
Перша підпільна друкарня